

ἔτι ὅπου τὸ ἄνθ' βέλπον, τὸ δὲ χεῖρον, αἰεὶ τὸ ἄνθ' βέλπον κατὰ τὸν ὄντα. ὡς οὐδὲν τούτων ἀεὶ εἶναι γινώσκουσι. ἐν ἄνθ' οὗ τούτων μᾶλλον φαίνεται τὰ ὅτι τῶν ἀτόμων κρηττοτέρων ἀρχῆς ἔστι τῶν γινώσκων. πάλιν δὲ πῶς αὐτὸ δὲ ταῦτα ὑπολαμβάνεται ἀρχῆς, οὐ βέβαιον εἶπαι. τὸν ἄνθ' γὰρ ἀρχῆς δὲ καὶ πᾶσι ἀπὸ τῶν ἔστι παρὰ τὰ ἀρχαία ἀνὰ ἀρχῆς, καὶ διὰ ταῦτα ἔστι χωρίζομενον αὐτῶν. τοιούτων δὲ τὰ παρὰ τὸ κρηττοτέρων ἔστι, διὰ τὸ αὐτὸς ὑπολαμβάνει, πᾶσι ὅτι κρηττοτέρου κρηττοτέρηται, καὶ ἔτι πάντων, ἀλλὰ μὴ εἰς διὰ τοῦτο τὰ μάλιστα κρηττοτέρου, μάλιστα δὲ τῶν ἀρχῆς, ὡς ἀρχαία τὰ ἀρχαία αὐτῶν γινώσκουσι. Κεφάλαιον δ'.

ΕΣΤΙ Δὲ ἐχρὸν τὸ τούτων ὄντα, καὶ παρὰ τὸν κρηττοτέρου καὶ ἀκακτοτέρου διακρίσει, πᾶσι ἢς λόγος ἐφείκει καὶ εἶπε γὰρ μὴ εἶναι τὰ παρὰ τὸ κρηττοτέρου, τὰ δὲ κρηττοτέρου ἀπὸ τῶν, ἔστι ἀπὸ τῶν πᾶσι ἐν δὲ κρηττοτέρου λαβεῖν ὅπως ἂν, ἢ γὰρ ἐν τῷ καὶ ταῦτον, ἢ ἢ κρηττοτέρου τὸ ὑποἀρχῆς, ταῦτα πάντα γινώσκουσι. ἀλλὰ μὴ εἰς τὸ ἀναγκασθὲν εἶναι, καὶ δὲ εἶναι τῶν ἔστι παρὰ τὰ κρηττοτέρου, ἢ τῶν ἔχουσι, ἢ τὰ ἀρχαία, ἢ τὰ ἀρχαία. τὸ δὲ ὅτι ἀδύνατον, ἀπὸ διανοητικῶν ἀνθ' ἐπὶ εἰς ὅτι μάλιστα ὅτι τὰ παρὰ τὸ ἀδύνατον, ὅταν κρηττοτέρου τὸ ἄνθ' ἢς, πᾶσι εἶναι εἶναι εἶδος, τὰ παρὰ πάντα δὲ εἶναι εἶναι, ἢ παρὰ ἄνθ' ἔναι ἔστι, παρὰ δὲ ἔναι μὴ ἔστι, ἢ παρὰ οὐδὲν, εἰ ἄνθ' οὐ μὴ εἶναι παρὰ τὰ κρηττοτέρου, ἢ δὲν ἀπὸ τῶν ὄντων, ἀλλὰ πάντων ἀπὸ τῶν, ἢ ὅπως ἂν οὐδὲν: εἰ μὴ τῶν ἔστι λέγει τῶν ἀπὸ τῶν ὅπως ἂν. ἐπὶ ἢ δὲ ἀπὸ τῶν οὐδὲν, οὐδὲ ἀπὸ τῶν. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν παρὰ τὸ ὅπως ἂν, ἢ ἐν κινήσει εἶναι. ἀλλὰ μὴ εἶναι ἀπὸ τῶν μὴ εἶναι, οὐδὲ γινώσκουσι ἔστι διανοητικῶν ἀναγκασθὲν γὰρ εἶναι τὸ γινώσκον, καὶ ἐξ οὗ γίνεται, καὶ τούτων τὸ ἔχουσι ἀπὸ τῶν, εἰ ἄνθ' ἔσται τε, καὶ ἐν μὴ ὄντος γινώσκουσι ἀδύνατον. ἐπὶ δὲ γινώσκουσι οὐδὲν καὶ κινήσεως, ἀναγκασθὲν καὶ πᾶσι ἔστι. οὐτε γὰρ ἀπὸ τῶν εἶναι οὐδέ μὴ κινήσεως, ἀλλὰ καὶ πᾶσι εἶναι τέλος, γινώσκουσι τε οὐχ ὄντων τὸ ἀδύνατον γινώσκουσι. τὸ ἢ γινώσκουσι, ἀναγκασθὲν ἔστι ὅτι ἀπὸ τῶν γινώσκουσι. ἐπὶ δὲ ἀπὸ τῶν ἢ εἶναι, διὰ τὸ ἀναγκασθὲν ἔστι, πολὺ ἐπὶ μάλιστα ὄντων ἔστι τῶν οὐδὲν ὅπως ἂν γίνεται ἔστι. εἰ γὰρ μὴ τῶν ἔσται μὴ εἶναι, οὐδὲν ἔσται τὸ παρὰ τῶν.

Item, vbicunque hoc quidem melius hoc verò deterius est, semper prius est quod melius est: quare nihil horum genus esset. Ex his itaque magis apparent, quæ de indiuiduis prædicantur, quàm genera, esse principia. Rursus tamen quomodo oporteat ista existimare principia, non est facile dictu. Principium enim, & causam esse oportet præter res, quarum principium est, & posse esse separatim ab eis. Tale quid autem esse præter singulare, cur quisquam opinaretur, nisi quoniam vniuersaliter & de omnibus prædicatur? At si propter hoc, quæ magis vniuersalia sunt, magis ponenda principia sint: quare prima genera, vtique principia sint.

CAPVT IIII.

ΕSt autem consequens his, & ad speculandum omnium difficillima, maximèque necessaria dubitatio, de qua præfens fit sermo. Si etenim nõ est quicquam præter singularia, singularia verò infinita sunt, quomodo possibile est infinitorum habere scientiam? Quatenus enim vnum quid, & idem, & quatenus vniuersale quid est, eatenus omnia cognoscimus. At si hoc necesse est, & oportet aliquid præter singularia esse, necesse erit, vt genera aut vltima, aut prima, sint præter singularia. Hoc autem, quòd impossibile sit, paulò ante dubitauimus. Item, si quàm maximè aliquid est præter cunctum, cum quicquam de materia prædicetur, vtrum si species est, præter omnia esse aliquid oporteat, an præter aliqua esse, & præter aliqua non esse, an præter nullum? Si igitur nihil præter singularia est, nihil intelligibile erit, sed omnia sensibilia: & scientia nullius erit, nisi quis sensum dicat scientiam esse. Item, nihil esset sempiternum nec immobile. Sensibilia enim omnia corumpuntur, & in motu sunt. At si nihil est sempiternum, neque generationem esse possibile est. Necesse est enim aliquid esse id, quod fit, & ex quo fit, & vltimum horum ingenitum esse. Siquidem fiat, & ex non ente fieri impossibile est. Itè, generatione, & motu positæ, necesse est, vt finis etiam sit: nec enim infinitus est aliquis motus, sed cuiusque est finis. Et fieri non est possibile, factum esse quod impossibile sit. Quòd autem factum est, necesse est, vt fit, cum primò factum est. Item, si materia est, propterea quòd ingenita est, multò magis rationabile est, ipsam substantiã esse, cum illa existat, vthæc fit. Si enim nec hæc erit, nec illa, nihil erit omnino.